

Document de diagnosi del sistema energètic:
LA PRIMERA TRANSICIÓ ENERGÈTICA DE MENORCA

El document de diagnosi de les DEM-energia és la primera publicació que tracta de manera integral la situació energètica de Menorca, establint una base de coneixement que permetrà traçar un full de ruta per impulsar la transició cap a un nou model energètic que tingui sentit en una Reserva de Biosfera. Totes les dades s'han representat gràficament, il·lustrant de manera comprensiva el panorama complet de la situació energètica de l'illa, però també aportant la descripció del context regional i global. S'ha de remarcar que és un document adreçat al públic en general, treballat des del rigor científic, però expressat amb un llenguatge entenedor per a tothom.

La intenció de les dades aportades i del discurs adoptat és il·lustrar els factors més rellevants de l'actual situació energètica de l'illa, dins del context regional i global. El document s'ha elaborat per a la seva difusió lliure per internet i s'estructura en 11 capítols, tots ells consultables de manera independent. Es presenta en català, castellà i anglès per arribar al màxim de públic.

El **document de diagnosi**, que anomenem **La primera transició energètica de Menorca**, que desenvolupa una anàlisi del sistema energètic de l'illa, i que servirà de base per a la definició d'un escenari de futur desitjat, que serà **La segona transició energètica de Menorca**. La diagnosi descriu l'escenari resultant de la transició d'una societat basada en l'aprofitament de fluxos renovables d'energia localitzats en el mateix territori (sol, vent, biomassa i força animal) a l'ús massiu de combustibles fòssils no renovables, importats d'altres territoris. Aquesta primera transició, que dona títol al document de diagnosi, es pot situar entre finals del segle XIX i 1960, quan s'inaugura la central tèrmica de producció d'electricitat de Maó. El resultat de la primera transició energètica de Menorca és l'actual configuració del sistema energètic.

La diagnosi elaborada per les DEM-energia ja s'ha començat a difondre a agents concrets que estan treballant en el full de ruta del que ha de ser la segona transició energètica de Menorca. La base de coneixement creada està resultant molt útil per elaborar propostes en aquesta direcció i per aconseguir el recolzament d'instàncies administratives suprainulars.

Per a l'elaboració de l'estudi, s'han utilitzat dades procedents de companyies del sector energètic, administracions i altres fonts oficials, així com documents i estudis científics. Especialment rellevant és la quantitat d'informació aportada per l'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM), sense la qual aquest estudi difícilment s'hagués pogut dur a terme amb tota la seva amplitud. S'ha elaborat informació fins ara inèdita a Menorca, com per exemple el consum energètic imputable a l'illa en transport marítim i aeri.

Les Directrius Estratègiques de Menorca (DEM) són una iniciativa de l'Institut Menorquí d'Estudis amb l'objectiu de promoure la cultura necessària per a la transició de l'illa de Menorca cap a un model sostenible d'habitar el territori. Aquest procés s'insereix en els objectius del programa MaB (*Man and the Biosphere Programme* - Programa Home i Biosfera) de la UNESCO, dins el qual Menorca va adquirir la categoria de Reserva de Biosfera, assumint el compromís de constituir un exemple transferible a escala global de la via de la sostenibilitat.

Crèdits:

Autors: Jesús Cardona Pons, Xavi Camps Orfila i Marc Pons Maria

Han col·laborat: Alfonso Sanz Alduán i Xosé Domínguez Nieto

Disseny gràfic: Lluç Julià Fàbregues

Revisió ortogràfica i ortotipogràfica: Diana Novell Noró

Traducció al castellà: Diana Novell Noró

Traducció a l'anglès: Robin Munby

Edita l'Institut Menorquí d'Estudis, amb la col·laboració de la Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat del Govern de les Illes Balears